

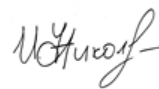
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИКО-ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА І ПРАВООХОРОННОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри публічного та
міжнародного права і правоохоронної
діяльності

протокол №2 від 07.09.2020 року

В.о. завідувачки кафедри

доцент Ірина РИЖЕНКО

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 15 ДЕРЖАВНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Освітня програма **Право**
першого (бакалаврського рівня)
Спеціальність **081 Право**
Галузь знань **08 Право**

Херсон 2020

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Державне право зарубіжних країн
Викладач (і)	Задорожня Олена Володимирівна
Посилання на сайт	Особистий кабінет http://ksuonline.kspu.edu/
Контактний тел.	+380663602534
E-mail викладача	Zadorognia@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Очні: 15:00 – 16:00 (вівторок), online: 19:00-20:00 (четвер)

1. Анотація курсу:

Теми навчальної дисципліни розкривають принципи та механізм функціонування системи державної влади в країнах світу та проблеми розвитку сучасних державотворчих процесів у світі.

2. Мета та завдання курсу

Мета курсу:

Державному праву зарубіжних країн належить важливе місце у системі підготовки майбутніх фахівців у галузі права. Таке значення цієї навчальної дисципліни обумовлюється особливою значущістю суспільних відносин, які регулюються конституційним правом, тобто відносин, що склалися в політичній, економічній, соціальній та інших сферах життя суспільства.

Метою навчального курсу «Державне право зарубіжних країн» є ознайомлення студентів-правознавців з основними теоретичними положеннями науки зарубіжного державного права та основами державного права зарубіжних країн.

Завдання курсу:

теоретичні:

- засвоєння основних питань та термінів курсу;
- вивчення загальних принципів організації та функціонування державної влади в країнах світу;
- формування комплексного юридичного мислення;
- підготувати теоретичне підґрунтя для засвоєння галузевих юридичних дисциплін.

практичні:

- застосовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та моделювання політико-правових явищ та ситуацій;
- охарактеризувати актуальні проблеми розвитку сучасних державотворчих процесів у світі.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності:

Загальні

- ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК11 здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові

- СК3 повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
- СК5 здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
- СК13 здатність до критичного і системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

- ПРН2 здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- ПРН3 проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН4 формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- ПРН13 пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
- ПРН19 демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних

Міждисциплінарні зв'язки:

- конституційне право;
- теорія держави і права.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3,5/105	18	18	69

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий
2020-2021	1,2	081 Право	1	обов'язковий

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань, виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, підсумковий контроль).

Програма для створення презентацій Microsoft PowerPoint. Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Zoom.

Політика курсу

Для успішного проходження курсу з даної навчальної дисципліни необхідно:

- регулярне відвідування лекційних та семінарських занять, за винятком випадків відсутності з поважних причин;
- активна участь в обговоренні питань, що виносяться на лекційні, семінарські заняття;
- своєчасне та якісне виконання завдань самостійної роботи;
- пропущені заняття відпрацьовувати згідно з графіком консультацій викладача.

Обов'язкове дотримання здобувачем правил академічної доброчесності і чітке розуміння наслідків її порушення.

Здобувачі вищої освіти мають бути зареєстровані на платформі KSU On-line.

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті здобувачі та науково-педагогічні працівники діють відповідно до:

- Положення про організацію самостійної роботи студентів від 02.07.2016 №428-Д.
- Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті від 02.09.2020 №789-Д.
- Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті від 07.09.2020 № 803-Д.
- Порядок виявлення та запобігання академічного плагіату в науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті від 04.09.2020 №800-Д;
- Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХДУ від 07.09.2020 №803-Д;
- Порядок оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті від 07.09.2020 № 802-Д
- Порядок ХДУ про визнання результатів неформальної та інформальної освіти від 04.03.2020 № 247-Д тощо.

Нормативні акти знаходяться в публічному доступі.

Відділу забезпечення якості освіти:

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/QAssurance.aspx>

Навчально-методичного відділу:

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

4. Схема курсу

Тиждень дата, години	Тема, план (основні питання) для здобувачів	Форма навчального заняття кількість годин (аудиторної та самостійної)	Список рекомендов аних джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максима льна кількість балів
Змістовий модуль 1 ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН					
Згідно розкладу занять (http://www.kspu.edu/forstudent/she_dule.aspx)	Тема 1. Конституції зарубіжних країн. 1. Поняття і значення конституції в різноманітних зарубіжних країнах. 2. Сутність і юридичні властивості конституції. 3. Історія конституціоналізму в зарубіжних країнах. 4. Класифікація конституцій. 5. Розробка, прийняття та зміна конституції. 6. Інститут конституційного контролю.	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 7 год.	Основна література 1,2,3 Додаткова література 21,30	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Усне опитування Навчальна дискусія Виконання завдань до самостійної роботи	11
	Тема 2. Основні засади правового статусу особи. 1. Правові системи зарубіжних країн та правовий статус особи 2. Інститут громадянства 3. Конституційні принципи рівноправ'я громадян 4. Класифікація конституційних прав і свобод 5. Гарантії конституційних прав і свобод та засоби забезпечення виконання конституційних обов'язків Конституційні обов'язки громадян	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 7 год. .	Основна література 4,5,14 Додаткова література 22,26,30	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до самостійної роботи.	11
	Тема 3. Форми держави у зарубіжних країнах. 1.Форми державного правління 2.Поняття територіально-політичного устрою та класифікація його форм Державний режим у зарубіжних країнах	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 7 год. .	Основна література 6,7,11 Додаткова література 19,25	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до	11

				самостійної роботи.	
	Тема 4. Глава держави у зарубіжних країнах. 1. Поняття виконавчої влади 2. Голова держави і особливості конституційного статусу та компетенція 3. Уряд: поняття, структура та склад	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 7 год. .	Основна література 1,4 Додаткова література 19,26	Опрацювання лекційного матеріалу. Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до самостійної роботи.	11
	Всього за модуль	44 год.			44
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН					
	Тема 5. Парламент у зарубіжних країнах 1. Поняття парламенту та його структура 2. Правовий статус члена парламенту 3. Внутрішня організація парламенту та його палат 4. Повноваження парламенту Законодавчий процес	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 8 год. .	Основна література 12,13,17 Додаткова література 21,25	Опрацювання лекційного матеріалу. Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до самостійної роботи.	11
	Тема 6. Уряд у зарубіжних країнах. 1. Основні риси і тенденції, властиві системі вищих органів державної влади зарубіжних країн. 2. Парламент і парламентаризм. Структура і порядок формування парламентів. Функції і повноваження парламентів. Законодавчий процес та його основні стадії. Правовий статус депутатів. 3. Глава держави та його види. Порядок заміщення посади, обсяг повноважень. Підстави дострокового припинення повноважень глави держави. 4. Уряд: порядок формування, структура, функції та	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 8 год. .	Основна література 7,9,14 Додаткова література 26,27	Опрацювання лекційного матеріалу. Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до самостійної роботи.	11

	повноваження.				
	Тема 7. Місцеве управління та самоврядування в зарубіжних країнах 1. Поняття та основні принципи місцевого самоврядування та управління 2. Системи, органів місцевого самоврядування та управління 3. Компетенція органів місцевого самоврядування	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 9 год. .	Основна література 9,11,17 Додаткова література 19,25	Опрацювання лекційного матеріалу. Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до самостійної роботи.	11
	Тема 8. Основи конституційного права Великобританії 1. Конституція Великобританії 2. Вищі органи влади 3. Регіональне та місцеве самоврядування та управління 4. Політичні партії	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 8 год.	Основна література 2,5,9 Додаткова література 23,30	Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до самостійної роботи.	11
	Тема 9. Основи конституційного права США. 1. Конституція США 2. Організація державної влади 3. Американський федералізм 4. Місцеве самоврядування і управління	Лекція – 2 год.; Семінар – 2 год.; Самостійна робота – 8 год.	Основна література 7,12,16 Додаткова література 21,26	Усне опитування, навчальна дискусія, виконання завдань до самостійної роботи.	12
	Всього за модуль	61 год.			56
	Всього за навчальну дисципліну	105 год., з них: лекції – 18 год., семінари – 18 год., с.р. – 69 год.			100

5. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Оцінювання відповідей, самостійної та індивідуальної роботи здобувача з кожної теми чи завдання здійснюється в діапазоні від 0 до 5 балів. Де 5 балів, це коли відповідь (робота) здобувачем виконана в повному обсязі, 4 бали – якщо допускаються незначні помилки, 3 бали – якщо основний матеріал викладений, але з помилками й не точностями,

2 бали – якщо відтворено основний навчальний матеріал фрагментарно, бракує власних суджень та самостійного виконання роботи (мають ознаки академічного плагіату), 1 бал – відповідь (робота) здобувача фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення чи виконання завдання.

При оцінюванні відповідей здобувачів враховується:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність, володіння спеціальною термінологією тощо;
- якість знань: осмисленість, системність тощо;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, систематизувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- самостійність оцінних суджень;
- виконання самостійної роботи з кожної теми за методичними рекомендаціями до семінарських занять тощо.

Оцінювання самостійної/індивідуальної роботи здійснюється за критеріями:

- високий концептуальний рівень та повнота висвітленого питання;
- змістовність та обізнаність здобувачем теми;
- логічність, послідовність викладення матеріалу, доведення та аналіз вивчених теорій, концепцій, вчень;
- незалежність думки;
- академічна доброчесність у виконанні завдання;
- вільне використання для підготовки доступні інформаційні технології і бази даних;
- рівень підготовки проєктів необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях тощо;
- складність он-лайн курсу тощо.

Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті затверджено наказом від 07.09.2020 № 803-Д. (далі - Порядок).

Оцінювання результатів навчання протягом семестру (поточний контроль) здійснюється відповідно до п. 2.1. Порядку.

Оцінювання результатів навчання після вивчення освітніх компонент/навчальних дисциплін (семестровий (підсумковий) контроль згідно п.2.2. Порядку.

Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Усне опитування – до 20 балів.

Індивідуальна робота (тезування, анотування, написання реферату, ese, вирішення практичних завдань, тестів тощо) – до 5 балів.

Контрольна робота – до 5 балів.

Модуль 2 ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Усне опитування – до 20 балів.

Індивідуальна робота (тезування, анотування, написання реферату, ese, вирішення практичних завдань, тестів тощо) – до 5 балів.

Контрольна робота – до 5 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форми навчання за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є диф.залік

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
1.	Відвідування лекційних занять	0	0	0
2.	Семінарські заняття (самостійна робота)	до 30 (включно)	до 20 (включно)	50
3.	Контрольна робота		до 5 (включно)	5
3.	Індивідуальна робота здобувачів		до 5 (включно)	5
4.	Диф. залік			40
5.	Разом балів			100
Вибіркові види діяльності (робіт)*				
6.	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - тощо			max 10

*Здобувачі можуть отримати до 10% бонусних балів за виконання індивідуальних завдань, підготовці презентації англomовної статті з аналізу даних, участь у конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, конкурсах, неформальній та інформальній освіті (зокрема, COURSERA та ін.). за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач).

Оцінка за екзамен відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 3).

Таблиця 2

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

100-бальна система	оцінка ECTS	оцінка за національною системою
		диф.залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова (основна) література:

1. Волощук, О. Т. Конституційне право зарубіжних країн: навч.-метод. комплекс / О. Т. Волощук, А. З. Георгіца; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2010. – 248 с.
2. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн : Підручник. / А. З. Георгіца ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Тернопіль.- 2003. – 432с.
3. Державне право зарубіжних країн [Текст] : особлива частина : навч. посіб. / [Л. Д. Варунц та ін.] ; за заг. ред. В. О. Серьогіна ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Х. : ХНУВС, 2011. - 292 с.
4. Державне право зарубіжних країн: навч. посіб. / А. В. Панов; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Ф-т міжнар. відносин, Каф. міжнар. відносин. – Ужгород: Брежа А.Е., 2011. – 229 с.
5. Державне право зарубіжних країн (у схемах): навч. посіб. / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка [и др.]; Нац. акад. внутр. справ. – К.: КНТ, 2012. – 526 с.
6. Державне право зарубіжних країн. Загальна частина: навч. посіб. / Ю. М. Коломієць; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 211 с.
7. Закоморна К.О. Державне (конституційне) право зарубіжних країн [Текст] : посіб. для підготов. до іспитів / К. О. Закоморна. - Х. : Право, 2014. - 264 с.
8. Закоморна, К. О. Державне (конституційне) право зарубіжних країн [Текст] : (навчальні матеріали та схеми) : посіб. для підгот. до іспитів / К. О. Закоморна. - 2-ге вид., перероб. - Харків : Право, 2016. - 280 с.
9. Івановська, Алла Миколаївна. Конституційне право зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. : [у 2 ч.] / А. М. Івановська ; Хмельниц. ун-т упр. та права. - Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2018. Ч. 1. - 2018. - 591 с., Ч. 2. - 2018. - 652 с.
10. Конституційне право зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. / ред. В. О. Ріяка. - К. : Юрінком Інтер, 2002. - 512 с.
11. Конституційне (державне) право зарубіжних країн [Текст] : навч.-метод. посіб. / уклад. А. З. Георгіца [та ін.] ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2008. - 128 с.
12. Конституційне право зарубіжних країн [Текст] : навч. посібник для підготовки до іспитів / упор. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 206 с.
13. Коломієць Ю.М. Державне право зарубіжних країн. Загальна частина [Текст] : навч. посіб. / Ю. М. Коломієць ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Х. : ХНУВС, 2010. - 211 с.
14. Лапка О.Я., Пікуля Т.О. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: у схемах: Навч. посіб. – Київ.: Вид-во „Атіка”, 2008. – 216с.
15. Орленко В.І. Конституційне (державне) право зарубіжних країн [Текст] : посіб. для підготов. до іспитів / В. І. Орленко, В. В. Орленко. - Вид. 2-е, стер. - К. : Паливода А. В. [вид.], 2011. - 237 с.
16. Панов А.В. Державне право зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. / Ален Панов ; Держ. вищ. навч. закл. "Ужгород. нац. ун-т", Ф-т міжнар. відносин, Каф. міжнар. відносин. - Ужгород : Брежа А. Е., 2011. - 229 с.
17. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підруч. / В. М. Шаповал. – К.: Юрінком Інтер, 2018. – 464 с.
18. Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн [Текст] : для студ. спец. "Правознав." / Черніг. держ. ін-т права, соц. технол. та праці, Каф. історії та теорії держави і права, конституц. та адмін. права ; уклад. О. Г. Козинець, канд. іст. наук. - Чернігів : Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій і праці, 2010. - 260 с.

Додаткова література:

19. Богачова, О. В. Законотворчий процес зарубіжних країн / О. В. Богачова, О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко. – К.: Реферат, 2006. – 656 с. – (Енциклопедія законотворчості).

20. Виборчі технології та право [Текст] : метод. рек. до курсу / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича ; [уклад. С. Б. Боднар, І. В. Ковбас, А. М. Худик]. - Чернівці : Чернів. нац. ун-т , 2017. - 54 с.
21. Грін О.О. Конституційне право зарубіжних країн: Навчальний посібник: Альб. схем / О.О.Грін. – Ужгород: Видавництво ФОП Бреза А.Е., 2015. – 183с.
22. Демократія у країнах Східної Європи: конституційно-правовий вимір (Тодиківські читання): зб. наук. доп. і повідомлень IV міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів і студ. (27-28 травня 2011 р.) / за заг. ред. проф. А. П. Гетьмана. – Х.: Права людини, 2011. – 336 с.
23. Історія Великої Британії [Текст] : навчальний посібник для студентів факультету іноземних мов денної та заочної форм навчання / укл.: І. І. Кривошея, О. В. Барвінок. – Електронні дані. – Київ : КНТ, 2017. – 206 с.
24. Конституції нових держав Європи та Азії. Українська правнича фундація. / Упоряд. С. Головатий. - К.: Укр. Правн. Фундація. Вид-во "Право", 1996. – 529 с.
25. Конституційні засади сучасного державотворення [Текст] : навч. посіб. у питаннях і відповідях / [Т. Є. Кагановська та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. Є. Кагановської ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Юрид. ф-т. - Харків : Право, 2017. - 303 с.
26. Конституційне законодавство зарубіжних країн. Хрестоматія [Текст] : навч. посіб. / упоряд. В. О. Ріяка, К. О. Закоморна. - К. : Юрінком Інтер, 2007. - 384 с.
27. Проблеми сучасної конституціоналістики [Текст] : навч. посіб. Вип. 4. Конституційне гуманітарне право / [Н. В. Аніщук та ін.] ; за заг. ред.: А. Р. Крусян, д-ра юрид. наук, проф., А. А. Єзерова, канд. юрид. наук, доц. ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Громад. центр прав. ініціатив. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 521, [2] с.
28. Практикум з Конституційного права [Текст] : навч. посіб. - Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ., 2018. - 608 с.
29. Савчин, Михайло Васильович. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму [Текст] : монографія / Михайло Савчин ; Ужгород. нац. ун-т, НДІ порівнял. публ. права та міжнар. права, Юрид ф-т. - Ужгород : РІК-У, 2018. - 439 с.
30. Державне право зарубіжних країн (у схемах): Навч. посіб. / Б.В. Калиновський, О.Я. Лапка, Н.Я. Лапка, Т.О. Пікуля, Л.А. Івершенко, Л.М. Козодой, К.В. Тарасенко; За заг. ред. О.Я. Лапки. – К.: КНТ, 2012. – 528с.
31. Левицька Г. Особливості конституційного процесу в арабських державах / Г. Левицька // Вісн. Львів. ун-ту. Серія юридична. – Л., 2005. – Вип. 41. – С. 137–141.
32. Олійник, А. Ю. Основи історії і теорії держави та права [Текст] : навч. посібник / А. Ю. Олійник. – Київ : Центр учбов. літератури, 2015. – 200 с.
33. Сарнацький, О. П. Міжнародні відносини та світова політика (пер. пол. XVII ст.-1918 р.) [Текст] : навчальний посібник / О. П. Сарнацький. – Запоріжжя : Інтер-М, 2015. – 397 с.
34. Шаповал, Володимир М. Сучасний конституціоналізм [Текст] : монографія / В. М. Шаповал ; Юридична фірма "Салком". Науково-аналітичний центр. - К. : Юрінком Інтер, 2005. - 560 с.
35. Шаповал, Володимир Миколайович. Феномен конституційного права [Текст] : монографія / Володимир Шаповал ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. - Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2017. - 422 с.

Інтернет-ресурси:

Бібліотечний фонд ХДУ:

Бази даних власної генерації, що мають постійний безкоштовний повнотекстовий доступ в мережі Інтернет (відкритий доступ):

- Електронний каталог **eLibrary** (<http://elibrary.kspu.edu/>);
- Електронний архів-репозитарій наукових публікацій працівників та студентів Херсонського державного університету **eKhSUIR** (<http://ekhsuir.kspu.edu/>).

Доступ в локальній мережі університету з усіх IP – адрес:

- **Web of Science** (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx>);
- **Scopus**
(<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx>);
- **Springer Link** (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx>).

Організація доступу до відкритих інформаційних ресурсів (корисні посилання на Web-сторінці Наукової бібліотеки).

- **Українські журнали в SCOPUS та Web of Science**
(<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library/2013Academics/2013UJSc.aspx>)
- **Іноземні електронні ресурси вільного доступу**
(<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library/2013Academics/2016FreeAccess.aspx>)
- **Фахові періодичні видання**
http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library/Info_2017/2017_Periodika.aspx
- **Українські Інтернет-ресурси**
http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library/Info_2017/2017_link.aspx